

Microtidae under laboratory conditions. Acta theriol., 9, 4: 37—53. Białowieża. Kostelecka-Myrcha A. & Myrcha A., 1964b: Choice of indicator in the investigation of the passage of foodstuffs through the alimentary tract of rodents. Acta theriol., 9, 5: 55—65. Białowieża. Kostelecka-Myrcha A. & Myrcha A., 1964c: Rate of passage of foodstuffs through the alimentary tract of *Neomys fodiens* (Pennant, 1771) under laboratory conditions. Acta theriol., 9, 20: 371—373. Białowieża.

Polish Academy of Sciences, Mammals Research Institute, Białowieża.

Zdzisław PUCEK

PRZYPADEK POLIDAKTYLII
U *APODEMUS FLAVICOLLIS* (MELCHIOR, 1834)

A CASE OF POLYDACTYLY IN *APODEMUS FLAVICOLLIS* (MELCHIOR, 1834)

A polydactylous *Apodemus flavicollis* (Melchior) is described. The supernumerary toe of the right hind foot is placed laterally of the hallux. The Ph₃ and Mt₁ of the accessory digit are not fully separated from the first toe (I).

Na podstawie przypadków opisanych u człowieka, zwierząt domowych i laboratoryjnych można sądzić, że polidaktylia jest zjawiskiem dość częstym u ssaków (Murray, 1932; Eaton, 1952; Grüneberg, 1952; Chapman & Zeiner, 1961; Roskosz & Pytel, 1964). Jednakże u ssaków dziko żyjących polidyktylia była obserwowana jedynie przypadkowo i sporadycznie (Shute & Bellairs, 1955; Mazák, 1962; Ptak, 1963) co jest niewątpliwie wynikiem nagromadzenia stosunkowo nielicznych materiałów, dotyczących tych zwierząt. Do znalezienia kilku przypadków polidaktylii wśród nietoperzy, przyczyniły się zapewne masowe badania nad obrączkowaniem tych ssaków (Koford & Kruttsch, 1948; Jennigs, 1958, Herreid, 1958).

O ile mi wiadomo, nie notowano dotychczas tego rodzaju anomalii u wolno żyjących gryzoni myszowatych.

Latem 1964 roku odłowiono na terenie Białowieskiego Parku Narodowego dorosłego samca (Coll. No. 36566) myszy wielkookiej leśnej, posiadającego 6 palców w prawej kończynie tylnej (Ryc. 1). Jest to jedyny przypadek wśród kilku tysięcy okazów *A. flavicollis*, pochodzących z tego terenu. Anomalia polegała na podwojeniu palca I. Od właściwego palca pierwszego oddzielał się lateralnie palec dodatkowy, oznaczony jako Ia, nieco cieńszy i krótszy, zakończony niewielkim pazurem. Rentgenogram wykazał, że podwojenie palca I jest niezupełne. Ph₃ oraz Mt₁ są częściowo zrosnięte i nie tworzą odrębnych elementów kostnych. Palec dodatkowy jest więc wyodrębniony jedynie na przestrzeni Ph₁, Ph₂ i połowie Ph₃ (Ryc. 2).

Ściągna mięśni zginaczy palców tworzą trzy silne odgałęzienia, mające przyczepy na palcach II, III i IV, oraz dwa słabsze — na palcach V i I. W tym ostatnim przypadku, ściągna te nie mają dodatkowego odgałęzienia na palcu Ia. Fakt ten przemawia za tym, że właśnie palec zewnętrzny jest dodatkowym.

Opisany przypadek nie jest polidyktylia zupełną, przy której elementy szkieletu palca nadliczbowego byłyby całkowicie wydzielone. Należy on

do jednego z częstszych typów polidaktylii, obserwowanych u białych myszy i wyrażających się podwojeniem palca I prawej tylnej kończyny (Grüneberg, 1952). Wydaje się, że istnieje pewne prawdopodobieństwo natrafienia na podobne przypadki anomalii kończyn, przy częstych badaniach ekologicznych, w których stosuje się znakowanie drobnych gry-

Ryc. 1. Polidaktylia prawej tylnej kończyny *A. flavicollis*.

Ryc. 2. Rentgenogram anormalnej stopy tylnej.

zoni przez amputację palców. Byłoby więc interesujące wykazanie jak często polidaktylia może występować w warunkach środowiska naturalnego. Wydaje się, że w przyrodzie anomalia ta nie jest tak częsta u gryzoni jak we wsobnych liniach białych myszy.

PIŚMIENNICTWO

- Chapman V. A. & Zeiner F. N., 1961: The anatomy of polydactylism in cats with observations on genetic control. *Anat. Rec.*, 141: 205—217. Eaton O. N., 1952: Abnormalities in the mouse. *J. Hered.*, 43: 159—167. Grüneberg H., 1952: The genetics of the mouse. Martinus Nijhoff: 1—650+XIV. The Huger. Herreid II C. F., 1958: Four-thumbed free-tailed bat. *J. Mamm.*, 39: 587. Jennings W. L., 1958: Polydactyly in the eastern pipistrel. *J. Mamm.*, 39: 437—438. Koford M. R. & Kruttsch P. H., 1948: Polydactyly in the Mexican free-tailed bat. *J. Mamm.*, 29: 418. Mazák V., 1962: Unilateral polydactyly in the European polecat, *Putorius putorius* (Linnaeus). *Lutra* 4: 26—29. Murray J. M., 1932: Polydactylism in mice. *Science* 75: 312. Ptak W., 1963: Polidaktylia u dzika. *Acta theriol.*, 6: 312—314. Roskosz T. & Pytel S., 1964: Siedem przypadków hiperdaktylii kończyny pierśsiowej u *Sus scrofa domestica* L. *Folia morphol.*, 15(23): 183—195. Shute C. C. & Bellairs A. D. A., 1955: A case of polydactyly in the colugo, *Cynecephalus*. *J. Mamm.*, 36: 131—132.

Zakład Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży.